

ANGREB AF HAVREÅL I VÅRSÆD

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

De første angreb af havrecystenematoder eller "havreål" ses nu. Både de modtagelige og resistente havresorter er meget følsomme for angreb. De fleste vårbygsorter er resistente, men ikke alle. Alle vårhvedesorter er modtagelige.

De første angreb af havrecystenematoder eller "havreål" ses nu i havre. Havre er mest følsom for angreb efterfulgt af vårhvede og vårbyg.

Vintersæd kan også angribes af havrecystenematoder og opformere nematoderne, men skades meget mindre af angreb end vårsæd, fordi rodnettet er mere udviklet i vintersæd, når nematoderne angriber i foråret.

Majs angribes også af havrecystenematoder og kan skades, men der sker ikke nogen opformering i majs. Havrecystenematoderne suger på rødderne, men der udvikles kun sporadisk cyster på majs, så majs virker sanerende.

Ved planlægning af sædskiftet skal der tages hensyn til, at havreål ikke bliver opformeret.

SVÆKKEDE PLANTER

De angrebne planter er svage, og rødderne bliver meget korte, forgrenede og tykke. I havre bliver bladene tit rødlig. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. Se billede 1-3.

De knappenålsstore hvide cyster bliver først synlige fra omkring primo juni. I laboratoriet kan rødderne dog farves med jod, og nematoderne kan herved ses i mikroskop.

Skadevirkningen af havreål er større, når planterne i forvejen er svækkede af dårlige vækstbetingelser som f.eks. tørke.

SORTERNES MODTAGELIGHED

Af havre er kun sorten Dominik resistent. Alle vårhvedesorter er modtagelige.

De fleste af de dyrkede vårbygsorter er resistente mod havrecystenematoder, men ikke alle, som det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over de mest udbredte vårbygsorters modtagelighed for havrecystenematoder ([Sortinfo](#)).

Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent	Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent
RGT Planet	r	KWS Cantton	r
KWS Irina	r	Laureate	m
Evergreen	r	Odyssey	r
Laurikka	r	Dragoon	r
Flair	r	KWS Beckie	m
Crossway	r	CB Citra	m

RESISTENTE SORTER NEDSÆTTER BESTANDEN MEN SKADES OGSÅ

Ved store tætheder af havrecystenematoder skades resistente sorter også. Udbyttetabet ved angreb i de resistente havresorter er væsentlig større end ved angreb i de resistente vårbygsorter. Ved man, at der er mange havrecystenematoder i jorden, anbefales det derfor at dyrke en resistent sort af vårbyg fremfor en resistent sort af havre, indtil smitten er reduceret.

Ved dyrkning af resistente sorter kan regnes med en reduktion af nematodmængden på omkring 60 pct. om året. Ved dyrkning af ikke værter (ærter, raps o.lign.) kan regnes med en reduktion af nematodmængden på omkring 50 pct. om året.

JORDPRØVE

En jordprøve udtaget i efteråret kan afsløre tætheden af nematoder. Jordprøverne kan f.eks. analyseres via firmaet Eurofins Agro, telefon: 7660 4242 agro@eurofins.dk, praktiske spørgsmål og 2177 3744 Martin Frandsen, MartinFrandsen@eurofins.dk, faglige spørgsmål. Kontakt firmaet før indsendelse af jordprøver. Prøverne analyseres i Holland og kan afleveres ved den lokale prøvetager eller sendes til:

Eurofins Agro

Ladelundvej 85

6600 Vejen

Prisen er 869 kr. ekskl. moms (anvend koden DR483/200).

Billede 1. Havreplanterne til venstre er angrebet af havreåll. Rødderne er meget korte, forgrenede og fortykkede, og bladene er tit rødlig i havre. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. De små hvide cyster ses først fra omkring primo juni. Rødderne på billedet er derfor farvede med jod og undersøgt i laboratoriet for at påvise nematoderne.

Billede 2. Angreb af havrecystenematoder i havremark. Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

Billede 3. Angreb af havrecystenematoder i en havremark. Hvor jorden er mest fast, vokser planterne bedre, hvilket tit ses ved angreb af havreål. Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.

© 2021 - SEGES Projektsitet